

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

întru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor. pe 1/2
 10 cor.; pe 1/4 de an
 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 rli de Duminecă pe an
 — 4 coroane. —
 Pentru România și
 strălămate pe an:
 40 franci.

manuscripte nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.,
 și timbru de 60 bani de
 fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Serisori nefrancate nu se
 primesc.

Chestiunea națională.

II

Recunosc fără rezervă, că motivele, cari spriginiau ideea ca Comitetul să se prezente pe banca acuzator erau seducătoare. Mai ales conderatiuni de cavalierism și de popularitate escludeau chiar un alt mod de procedere. Vor fi apăsate asupra membrilor Comitetului și grijile firești pentru avere, precum și influențele care străine, pe care le voi caracteriza mai de aproape la alt loc în expunerile mele.

Oricât de puternice însă ar fi fost toate aceste motive, grijă și influențe, Comitetul era chemat înainte de toate să apere interesele politice ale partidului și ale națiunii, și prin urmare considerațiunile politice aveau întâietate și trebuiau să covârșească pe toate celelalte.

Dacă Comitetul n'ar fi scapat în vedere nici o clipă ținta sa politică, nu putea să nu observe că apariția de a se prezenta pe banca acuzatorilor, mâna politica noastră în arsele puse de guvern. Două mari primejdii politice se legau alternativ de procesul Memorandului. Sau că imitațiunile acelor zile sportive în mod succesiv prin debaterile procesului erau situațiuni, pe care Comitetul nu mai avea puterea a le stăpâni, și masele poporului puse în mișcare se loviau de foc și sabie. Sau nu se întâmpla aceasta și masele poporului agitate puteau fi oprite în loc, dar fără a le face să înțelegă tot odată cauzele și rostul acestor înfrânări. Prima alternativă era identică cu o strălucită victorie a politicii guvernului, a doua alternativă era identică cu o slăbire însemnată a pozițiunii Comitetului, care nu mai era nici înțeles, nici urmat de masele poporului.

Procesul Memorandului crea deci pentru comitet o strimtoare primejdioasă, o Scylla și Charibdis politică, în care, vrând să o treacă, nu era scapare.

Dovada, că procesul Memorandului a creat într'adevăr pentru noi o Scylla și Charibdis politică, putem să o dăm astăzi cu atât mai ușor, cu cât socotim cu factori siguri și cu evenimente petrecute.

Clujul este precum se știe reședința aristocrației maghiare sumește în Transilvania și tot odată fortăreața cea mai puternică a șovinismului maghiar, așezată în mijlocul maselor compacte ale țărânilor românești. Nu numai Clujul, ci în reaga maghiarime vede în țărânilor românești, nu o populație harnică muncitoare și doritoare de progres, ci numai o gloată de foști sclavi ai aristocrației feudale, leneși și seltateci, cari se sporesc la număr și amenință cu cutropirea rasa nobilă și gingașă a Maghiarimei, întocmai precum un potop de lăcuste ar amenința cu cutropirea lanurile înfloritoare ale magnatului cultivator. În reaga Maghiarime, cu deosebire însă

Clujul, nu vede în țărânul român pe cetățeanul credincios, care în revoluțiunea dela 1848 a sângerat și murit pentru Domnitorul său, ci pe legionarul austriac, care și-a ridicat arma pentru reacțiunea clericală și contra liberalismului maghiar. În Cluj doar a îndrăsnit reprezentantul ministeriului public să zică dela tribuna că medalia cu inscripțiunea „Für standhaftes Ausharren in der beschworenen Treue“, cu care Impăratul a decorat la 1848 steagul legiunii române din Năsăud, este — o rușine pentru neamul românesc!

Este deci prea evident, că Clujul și țărânilor românești reprezintă două elemente, cari aduse la un loc, constituiesc în toate împrejurările o primejdie pentru liniștea publică. Procesul Memorandului nu putea să nu aducă în atingere aceste două elemente și încă în împrejurări foarte grave. La începutul lui Maiu 1894 a intrat în orașul Clujului, care numără vr'o 30 mii locuitori, deodată cu membrii Comitetului și 20,000 țărâni români. Un impunător spectacol, dar foarte primejdios! Membrii Comitetului au luat loc pe banca acuzatorilor, cumpăna dreptății a fost încredințată cetățenilor Clujului, pe stradele orașului se aflau 20,000 țărâni români îndesuiți, sgândăriți și huiduiți de poliție, de gendarmi, de husari și de armată, cărna statului se găsea în mâna unui guvern, care, precum am arătat, ar fi aplicat mai bucuroși foc și sabie pentru a face sfârșit unei mișcări atât de supărăcioase pentru dînsul. Nu era aci material de exploziune și fitil într'o îngrozitoare apropiere? Și cine putea să prevadă unde se opria furia poporului agitat, când exploziunea s'ar fi întâmplat? Dumnezeu ne-a ferit de această mare primejdie, dar n'am putut scăpa de ceealaltă.

Comitetul s'a frământat optprezece zile cu tribunalul de presă până a ajuns să facă cunoscută declarația sa „că n'are ce căuta înaintea acestei curți cu jurați“, „că aici nu poate fi vorba de drept, ci numai de forță“ etc.

Dar' cei 20.000 țărâni români ce mai aveau să facă la Cluj? Deja a doua și a treia zi ei s'au întors în liniște la vetrele lor. Mulțumiți? Mângâiați? Întăriți prin convingerea dobândită, că politica națională a pornit pe o cale, care ne duce sigur la isbândă? Răspunsul la aceste întrebări îl aflăm mai curând de cât putea fi așteptat. Căci deja în decursul debaterii procesului se manifestă în întreaga Românie de dincoace și de dincolo de Carpați o deprimare crescândă. Ea a fost primul semn vădit, că mișcarea națională a apucat drumul coborîșului.

De la procesul Memorandului încoace putem urmări pas de pas cum mișcarea scade și cum se adaugă pe lângă deprimare răceala și în sfârșit nepăsarea. N'aveam decât să ne dăm seamă de manifestațiunile care au însoțit comitetul în drumul spre temniță și în drumul de la temniță. La Cluj comitetul s'a dus

în triumf, încungiurat de o însuflețire generală; la temniță simpatiile ce îl însoțeau aveau deja un caracter rezervat, ear' când s'a întors acasă, unii dintre membrii comitetului s'au lovit de o răceală, încă prea accentuată.

Dacă mișcarea națională s'ar fi aflat de la procesul Memorandului încoace în creștere sau staționară, evident că manifestațiunile pentru comitet ar fi urmat în ordine inversă, adică căldura lor ar fi ajuns gradul cel mai urcat tocmai la întoarcerea sa din temniță. Eugen Brote.

Luăm spre cunoștință. În numărul de la 12/24 c. organul d-lui dr. I. Rațiu răspunde, în sfârșit, la întrebările ce i-am pus privitor la acușările formulate de „România Jună“.

Etată ce scrie, între altele, organul d-lui Rațiu:

„Răspundem cu plăcere. Întâiu de toate vom însă să stabilim un lucru. Perfecta libertate de presă, care există în România, aduce cu sine, în mod fatal, ca zărele de peste munți să nu fie prea scrupuloase în întrebuițirea armelor, când e vorba de luptă politică. De aceea, insinuirile, susținătorile, calumniările, sunt acolo, — la confracții din regat, — la ordinea zilei.“

Cu alte cuvinte: este o insinuare și susținătoare când „România Jună“ spune că articolele în chestia rentei s'au trimis de la București; este o calomnie când se afirmă că al Iuliu Coroianu a fost (în București) pe la ministerul de interne, care are la dispoziție fondul secret. D. Coroianu nu e capabil de asemenea... incassare!

Așteptăm acum ca organul sibian să publice și nota diplomatică trimisă (în Dec. 1898) de dl Sturdza baronului Aerenthal și mai ales să ne explice taina schimbării la față a confracțiilor în chestia rentei.

La 30 Ianuarie ei scriau adică:

„Adecă cum? Să fim recunoscători guvernului maghiar pentru că averea privată ce o are biserica română din Brașov, de drept, la statul român, o ia el în mână și dă proprietarului legitim numai usufructul, ba și acela sub controlarea volnicosului usurpator, care întemeiat numai pe atotputernicia sa și fără nici un titlu de drept se instăpânește pe milionul parohiei Sfintului Nicolae“?..

Ear la 6 Februarie scriu:

„... trebuie să o declarăm, că modul în care e rezolvată chestia ne mulțumește pe deplin și pe noi“..

Primi vom, cel puțin sub noua direcție, un răspuns?

Afacerea școalelor din Brașov.

II

Fiind dar bine stabilit, că este imposibil ca un arangement de natură politică să satisfacă, în situația de astăzi, și interesele șovinismului maghiar și pe ale bisericilor și națiunii române, suntem siliți să concludem că mulțumirea manifestată din ambele părți, nu poate fi veritabilă, nu poate fi sinceră decât numai dintr'o parte.

Să cercetăm dar, cine are cuvinte, și cine nu are, de a fi în sinceritate mulțumit cu soluția ce a primit cestiunea școalelor din Brașov.

Această soluție consistă din două părți esențiale:

1. Guvernul unguresc a recunoscut printr'un arangement internațional, că sumele ce școalele române din Brașov le primiau dela guvernul României, nu constituie

un simplu ajutor, o subvenție, ci sunt o rentă rezultată dintr'o datorie de drept privat pe care biserica Sf. Nicolae din Brașov o are asupra statului român, în urma unei serii de donațiuni făcute acelei biserici de diferiți Voevozi români din vremurile trecute.

Această parte a soluției este fără îndoială un mare câștig pentru cauza școalelor din Brașov. Prin ea guvernul nostru a renunțat formal a mai călări pe predilectul său cal de bătae, că școli românești din țară, călcând legile patriei, primesc subvențiuni dela guverne străine etc. etc.

Dar ne întrebăm, această parte a soluției să fie motivul mulțumirii generale din amândouă părțile?

Cât pentru Maghiari, nu se va îndoii nimenea, că nu pentru această „concesiune“ au aplaudat pe ministrul-president Széll. Adevărul este, că într'o ordine mai înaltă de idei, au avut și ei interes ca să se termine odată cestiunea școalelor din Brașov. În mijlocul Europei, un rezonabil ca dl Széll, n'a putut să nesocotească pretențiile bisericii Sf. Nicolae din Brașov către statul român, după ce singur a trebuit să recunoască, că „este sigur că în secolii trecuți principii români au dăruit bisericii Sf. Nicolae bani, venituri și imobile. Poate astăzi ar fi imposibil a dovedi titlul de drept al acestora, dar într'o anumită măsură, pe o anumită basă, există aceste obligamente financiare, cel puțin pe basă echitabilă, deși sunt învechite; aceasta nu se poate nega“.

Dacă deci obligamentul statului român de a plăti renta, nu se poate nega, este evident că nici plățirea rentei nu se putea opri, de cât cel mult prin violență. Cum însă violența în raporturile internaționale este greu de apreciat chiar și de către bărbații de stat ai Maghiarilor, ni se pare lucru cu deservire natural, că guvernul nostru a trebuit să cuteze, cu atât mai virtos, după ce dl Széll este nevoit să recunoască, că „stăm cu România în raporturi bune, amicale și vom să rămânem în aceste raporturi; acesta este un mare interes al României, dar' este și un interes al nostru“.

A remarcă deci guvernul nostru în dreptățirea rentei, căci a trebuit să o recunoască, nu se îndoiește însă nimenea, că a făcut-o ca o concesiune, ce i-a fost impusă de forța împrejurărilor, ear' nu ca pe un lucru de care se bucură. Nu dar' această parte a soluției poate fi aceea, care îl mulțumește pe șovinist și în care își văd asigurate „interesele ideii de stat maghiar“.

Românii au, se înțelege, cuvinte mai serioase de a se bucura, că în cele din urmă, legitimitatea rentei a fost recunoscută printr'un arangement internațional. Cu toate acestea nu credem, că numai atâta ar fi de ajuns pentru a legitima mulțumirea ce am văzut manifestându-se din atâtea părți. Și mai puțin ne pare legitimat aierul triumfător ce își dă guvernul actual al României și susținuătorii săi din cauza acestui succes.

Mai întâiu ar fi un semn de slăbiciune neiertată, dacă am cădea în exces de bucurie, satisfacție și grațitudine, pentru că guvernul s'a milostivit a recunoaște un drept al nostru, despre care singur mărturisese că „nu se poate nega“. Așa ceva ar fi nevrădnic de o națiune conștientă de drepturile și misiunea sa.

Pe urmă recunoașterea legitimității rentei rămâne de o foarte problematică valoare, dacă nu se recunoaște în același timp și consecvențele ei legale, care de fapt, vom vedea, nu s'au recunoscut și care în cazul de față se resumă la dreptul bisericii sf. Nicolae de a dispune liberă de averea sa incontestabilă, conform dreptului de autonomie, garantat prin lege al bisericii ortodoxe române.

În fine chiar dacă această parte a soluției ar constitui, numai ea prin ea, un adevărat și mare succes, vom vedea în cele următoare, că actualul guvern al României n'are nici un drept de a și-l atribui și a incasa felicitări pentru el.

Nici decum nu poate fi dar' această parte a soluțiunii, motivul mulțumirii generale de la Budapesta, București, Brașov și Sibiu.

Să vedem acum a doua parte a soluțiunii.

Prin aceasta s'a stabilit, că renta consolidată română ce reprezintă capitalul socotit cu 4% al sumei anuale de 38.500 lei, în total 962.000 lei, se va depune în casa centrală din Budapesta, (de unde ministrul de culte și instrucțiune publică al Ungariei va plăti dobânda anuală eforiei școlare din Brașov, având aceasta să dea socoteală despre întrebuințarea banilor, adecă să se supună întru toate controlului financiar al guvernului unguresc.

Pentru a înțelege toată gravitatea acestei părți a soluțiunii, punem mai întâiu în vedere cetitorilor următorul text de lege: §. 3. al art. de lege IX. din 1868, despre înarțuirea bisericilor ortodoxe sună:

„§. 3. — Fvind că separarea credincioșilor Bisericii orientale în două provincii bisericești independente una de alta reclamă ca ele să se folosească ambele de dreptul de autonomie garantat prin §. 8 al articolului de lege XX din 1847—48, credincioșii numitelor două metropoli sunt îndreptățiți ca — păstrându-se neatins dreptul de supremă supraveghiere al Majestății Sale, care se va exercita pe cale constituțională — ei să-și rezolve și să-și orânduiască în mod autonom afacerile bisericești și fundacionale în cadrul legilor țării, fiecare separat, în congresele lor bisericești periodice, care de ocazională se vor anunța Majestății Sale de către metropoliții respectivi, și să administreze și să conducă acele afaceri prin organele lor proprii în sensul statutelor care se vor stabili în pomenitele congrese și care se vor supune aprobării Majestății Sale“.

Nu mai încapă deci îndoială, că guvernul unguresc, comite o ilegalitate arogându-și dreptul, de a păstra, administra și controla întrebuințarea averii unei biserici, căreia o lege organică sancționată de Majestatea Sa îi garantează dreptul de autonomie, dreptul de a-și aranja singură afacerile sale bisericești, școlare și fundacionale, și de a-și administra averea sa prin organele sale proprii.

Va să zică, prin a doua parte a soluțiunii se violează în mod fățiș și foarte grav, autonomia garantată prin lege a bisericii noastre naționale ortodoxe române.

Pentru-ca nimenea să nu se mai îndoească despre adevărul acesta, cităm un martor, pe care nimenea nu-l va bănuși nici de lipsă de bunăvoință către guvernul nostru, nici de mare dragoste pentru noi. În scrisoarea sa, publicată în „Epoca“ și amintită în articolul nostru precedent, dl Parteniu Cosma, pe lângă toată recunoștința ce arată guvernului actual al României, nu se poate totuși dispensa, de a face următoarea constatare de extremă gravitate:

„Un lucru este totuși care noă Românilor nu ne poate conveni și acela este: depunerea capitalului bisericii sft. Nicolae din Brașov în casa centrală de stat din Budapesta. Pentru-că prin aceasta se vatămă autonomia bisericii noastre garantată prin statutul nostru organic...“

După ce apoi dl D. Cosma arată, că chiar fondurile ce erau mai înainte în administrația statului, au fost restituite bisericii, după înarțuirea autonomiei, pentru a fi administrate de organele ei proprii. D-sa adaugă: „Acesta este primul caz de la punerea în lucrare a statutului organic, când o avere bisericească se substrahe de la competența sa legală, și în loc de epitropia parohiei proprietară, se păstrează la casa statului“.

Nu mai e, așa credem, nevoie de alte argumente, pentru a se convinge ori și cine, că prin această parte a soluției chestiunea școlară din Brașov, a fost grav violată, în temelile existenței sale, autonomia bisericii noastre ortodoxe, cel mai mare paladiu al existenței și culturii noastre naționale. Și la aceasta se reduce, în fond, „marele succes“ ce am dobândit prin rezolvarea acestei delicate chestiuni.

Avem da' cuvinte de a ne îndoi de sinceritatea dlui Dr. Ioan Rațiu și a celor ce îi țin isonul, când ne vorbesc de „succes strălucit“ și de „admirațiunea“ lor pentru „faptul și înțelepciunea“ ministrilor români, cari au contribuit la obținerea lui.

DIN ROMANIA

Banchetul oferit d lui D. Sturdza. O seamă de bărbai politici mai tineri, profesori universitari și de liceu, avocați, ingineri etc. au oferit Mercurul seara d lui D. Sturdza, șeful partidului național liberal un banchet în sala „Liedertafel“ din strada Academiei. Intrarea în sală a d lui Sturdza, însoțit de dl Eugen Stătescu, a fost întâmpinată cu urale nesfârșite.

Seria toastelor a deschis-o dl N. Cociulescu, profesor la Universitatea din Bacu reșit, care a presidat și banchetul.

D sa, după ce închină mai întâiu pentru Rege și Dinastie, constată că atâția tineri cari nu făceau politică militanță, văzând campania nedreaptă și patimile delănțuite în chestia națională împotriva șefului venerat al partidului național-liberal, au fost adânc jigniți în sufletele și inimile lor, și astăzi, întruniți în jurul bărbatului de stat încercat și înțelept, vin, nu ca să reabiliteze sau să răsunte pe cine-va, ci ca să reprobeze moșul imoral de a se face politică din partea conservatorilor.

Cuvântarea distinsului profesor, des întreprins de aplauze, se încheie printr-o căduroasă invitare adusă tinerimei, de a da tot concursul ei efului iubit și comitetului executiv al partidului național-liberal.

Dl Dimitrie Sturdza, mulțumind tinerimei pentru strălucita manifestare și entuziasmul carat cu care intră în lupta pentru binele public, face un viu tablou al epocii noastre de renaștere, în care partidul național-liberal, în fruntea sa cu Ioan Brătianu, a jucat rolul conștient și hotărîtor.

Ceea ce a făcut partidul național liberal pe terenul public, economic și cultural, stă înaintea ochilor tuturor. Acțiunea lui a fost așa de mare și de absorbantă, în cât înșiși fruntași d'ei partidului advers au trebuit să o recunoască și să ceară a se asocia cu aceia cari în numele ideilor liberale și naționale, jertfiau totul pentru a încheia și ridica Statul român.

Situația cu greu dobândită nu poate, nu trebuie să se pericliteze; e de datorita noastră s'o păstrăm și să-i dăm o nouă strălucire, și tinerimea are un mare rol în această privință.

Mișcarea spontană a tinerimei și entuziasmul curat cu care ea pășeste în viața politică, nu poate de cât să asigure pe cei bătrâni și să asigure țara că opera glorioasă a generațiilor a redeseptărilor noastre naționale va fi dusă la succes înainte.

Au mai vorbit dr. G. Radovici, V. Morfun, P. S. Aurelian, I. Brătianu, Cordescu, Palade, Săveanu, Nacu, Dragu, Ferechidi etc., aducând cu toții omagii patriei, înțelepciunii și devotamentului patriei noastre a d lui D. Sturdza.

Din Senatul României.

— Ședința de la 24 l. c. n. —
Renta școlărilor din Brașov.

Dl Grigore Tocilescu, raportor, dă citirea raportului proiectului de lege relativ la renta școlărilor din Brașov.

Dl P. S. Aurelian se declară delat început mulțumit pe guvern pentru-că nu a pus în raport mai multe lămuriri în partea politică a acestui chestiuni.

Oratorul spune că va discuta proiectul adus din trei puncte de vedere: politic, al dreptului și al statului.

Spune că partidul conservator a acuzat de trădător pe dl Dimitrie A. Sturdza, fără a dovedi acest lucru.

Examinează chestiunea rentei, zice că aceasta înseamnă o danie, o milă ce se dă de noi școlărilor din Brașov. Spune că înainte de Brătianu se acorda școlărilor din Brașov o sumă de 38.500 lei. Brătianu printr-o lege dă școlărilor de acolo moșul în aceeași valoare. La 1883 guvernul ungar face o lege prin care oprește ajutorul dat de guvernul nostru, și guvernul nostru a continuat a trimite ajutor școlărilor din Brașov.

Dl Aurelian face apoi istoricul tratativelor urmate între guvernul ungar și dl Dimitrie Sturdza și arată, cum d-sa o voit să depună renta în mâinile Metropolitului din Sibiu. Actualul proiect însă prevede ca renta să se depună în mâinile guvernului ungar.

În ultimul timp însă dl D. Sturdza a propus aceeași soluțiune care se propune azi de guvern și un ziar conservator condamna acea soluție, numindu-o trădare!

taxată de trădătoare, a loptată de guvernul actual.

Spune că Szell, primul ministru maghiar, a declarat că guvernul român și-a luat angajamentul în scris ca să nu mai dea nimic peste munți.

Să ne spună guvernul dacă este așa. Oratorul amintește că „Tribuna“ a combătut soluția guvernului conservator.

Dacă guvernul nostru ar fi hotărît ca să se dea banii numai gimnaziului și școlii comerciale nu, rău a făcut.

Dl T. Malorescu, C. Disescu și V. Lascar erau avocații Eforiei când au intentat proces...

Dl P. S. Aurelian declară că d-sa a plătit renta pentru-că are convingerea intimă până azi, că guvernul maghiar nu are să se amestece în aceste treburi.

Noi trimtem bani pretutident, fie în Macedonia, sau aiurea, ceea ce este o invenție, un ajutor, cu atât mai mare cuvânt în Brașov, căci renta aceasta este a școlărilor. Statul român este dator să plătească. Vorbind despre discursul rostit de dl Take Ionescu, ministru de finanțe, cu ocazia discuției în Cameră a proiectului rentei din Brașov, zice că d-sa în această chestiune a fost un călău morâl, a luat secura morâlă și a dat lovitură morale.

Oratorul termină arătând că acest discurs nu poate fi discursul unui ministru, căci n'a fost călăul nimănui.

Se suspendă ședința la orele 6 fără 20 minute.

Ședința se redeschide la orele 6 fără 10 minute.

Dl Ion Lahovari, ministru de externe, spune că din lungul discurs al d-lui Aurelian s'au degajat trei idei. S'a plăcut dl Aurelian de întunerecul ce învălue această afacere și a vrut să se publice o carte verde. Mi-e teamă ca dl Aurelian când o vedea dosarul, să nu fie tare decepționat, căci e foarte mic.

Mai este în dosar și o altă notă din 12 August 1894 și răspunsul m'eu din aceeași zi. Acestea este tot dosarul.

Oratorul apoi citește nota relativ la renta și care arată că a acceptat aranjamentul în această chestiune. Nota a fost citită și în Cameră.

Întrebă că unde se vede în aceste condițiuni vre-o renegare a drepturilor noastre și ale eforiei?

Ne întrebați spun oratorul, ce garanție avem în schimb? Dar bine, d-lor, trebuie să n'aveți absolut nici o idee de relațiuni diplomatice, pentru a cere o garanție în chestiuni de acestea.

D-lor, când un stat cade reciproc la o învoială cu un altul nu se mai cere nici o garanție și învoiala este mai tare decât un act legalizat de tribunal.

D-voastre spun și că am renunțat la niște drepturi? Dar pentru a renunța la ceva trebuie să fi avut acel ceva. Ce vroiți d-voastre să servim o subvenție contra statului vecin?

Aceasta nu se poate, și noi i-am convins că renta ce se primește este un vecinic drept al școlărilor.

Oratorul termină făcând apologia lui Lahovari și este mândru că guvernul conservator a putut aduce la îndeplinire o faptă atât de mare.

Mai vorbind apoi la urmă și di Take Ionescu, — Senatul a primit și el proiectul rentei cu 57 voturi contra 4.

Din Dietă.

— Ședința dela 24 Februarie. —

Desbarerea și acum se învârte încă tot în giurul bugetului ministerului de interne. În partea primă a ședinței s'a discutat în amănunte starea sanitară a țării. Oratorii ședinței au fost: din partidul guvernamental Dr. Papp Samu, din partidul popular Dr. Major Ferencz, ear' din partidul kossuthist Komjathy Béla, cari și-au făcut obiecțiile îndeosebi asupra trahomei, asupra instituțiunii pentru moașe și asupra cauzelor, cari produc enorma mortalitate a copiilor. Li a răspuns pe larg ministrul-president Szell. A înșirât pe rând măsurile ce le-a luat și până acum îndeosebi pentru împiedecarea casurilor de mortalitate între copii. A încheiat, zice, contracte cu reuni-

unea „Crucii albe“, pentru-că din țară pentru salubritatea publică, să înșirăm toate părțile țării instituite, în cari să primi îngrijire toți copiii părașiți, orfani din părinți săraci.

Discuție mai interesantă s'a produs în chestia gendarmeriei, la care deputatul în șantai Soma a pomenit de brutalități și de crimelor; a cerut apoi deslușiri asupra activității statului gendarmeriei și a solicitat ar a măsurilor, ca și gendarmeria să specteze dispozițiunile noiei procedurii. Au răspuns la acest obiect ministrul de honoari baronul Fejérváry, și ministrul Szell. După dinșii a urmat deputatul Poányi Géza, care, nemulțumit de lășările așteptate privitor la nereșpedințele din partea gendarmeriei a legii despre cedura penală, i-a imputat ministrului president Szell, că prea de multe se și puține isprăvește. Mai mult îl prezintă —zice— nelusemnate griji electorale, chestiile mari ale țării, și de aceea Poányi teme, că guvernul nu va fi gata anul 1901 cu pregătirile pentru aranjamentul de sine stătător.

La acestea prim-ministrul a răspuns din nou asigurând pe deputați, că în chestie nu li scapă din vedere. Dar preo-uptă—zice— și unele chestii mai runde, cauza e, că și de acestea trebuie să seamă.

La sfârșitul ședinței deputatul Béla a făcut ministrului de comere interpelețiune în chestia unui tren vicinal ghedîn Szőreg Karlova), la care ministrul de resort Hegedus a răspuns numai luând în apărare pe argații ministrului contra bănuielii ce li-se face.

Răsboiul buro-engl

Privitor la lupta, ce decurge între cei doi generali: Roberts și Cronje, de ieri aduceau știrea, că comandantul rilor, Cronje, după o luptă desperată, a fost silit să capituleze. Vestea însă curând fost desmințită, căci în același număr publică telegrama ca cele următoare:

Londra, 24 Februarie. Până să nu se confirmă oficios știrea, că generalul Cronje ar fi capitulat cu Transvaal a sosit Joi la Londra în aceea se spunea, că tocmai s'au sosise în tabăra Burilor șofia lui Cronje cu scop să înduplece pe soțul să capituleze. Cronje însă n'a împlatit șofia sa, ci continuă lupta toată vitejia, așteptând să-i sosit trupele de ajutor, cari sunt în pierdere deja.

Eată știrile mai recente:

Londra, 24 Februarie. Timpul primește din Dordrecht (în Olanda) telegrama următoare: „Ori-ce lege ciare pentru a se preda Burilor, întreruptă cu Cronje. Acestuia li mereu ajutoare și sunt temerari. Burii vor lua ofensiva în contra lui Roberts.“

Bruxella, 24 Februarie. Se ține fează din Pretoria, că Cronje a reușit să scape de impresurarea Englezilor și uni cu ajutoarele trimise de Joubert.

Londra, 24 Februarie. Agitațiunea emociunea a ajuns la culme. De Joi se mai sosit știri despre trupele lui Roberts. Se știe numai că atât Roberts, cât și al școlărilor luptă de patru zile contra celui lui De Wette. Joi a fost lopta decătuș. Nu s'a telegrafiat însă rezultatul.

Cronje Joi se ținea zdravăn și niște sale pe care Englezii nu niște măcar apropia.

Londra, 24 Febr. „Daily Chronicle“ primește din Kimberley știrea, că Burii din Transvaal...

adunat în giurul orașului
Berley pe care îl bombar-
ză groaznic.

Ministerul a primit, cu data
22 c. o telegramă dela Buller.
publică întreg cuprinsul. Și
cât publică însă, rezultă că
er a fost bătut și a pira oară la
ela. A pierdut în acea zi 18 ofi-
i superiori. Intre cei răniți
este și generalul Wynne,
e până la catastrofa dela Waal-
antz fusese șeful statului major
armatei lui Buller.

"Times" primește din Cupstadt ur-
oarele:

"Incercarea mai nouă (a patra) a
generalului Buller de a despresura La-
mihul car nu a reușit. Buller a
cut azi (24 c.) cu întreaga sa
ire dincolo de Tugela.

El raportează, că din cauza focului
aznic al tunurilor Burilor, este peste
măna de a se apropia de Buri și de
tre tunurile grele peste Tugela.
ziua de 20 c. 3 ofițeri au căzut, ear
au rămas răniți.

La Colberg asaltul Englezilor de
menea a fost respins de Buri.

NOUȚĂȚI

Arad, 26 Februarie 1900.

De la Curtea Episcopască din Arad.
P. S. Sa episcopul Goldis a dat un
nz, la care au fost invitați noul pro-
op al Belințului, dl G. Sârb, apoi dnii
ngra, Ig. Pap. Ciorogariu, Dr. Suciu,
ssu Șirianu, I. Ștefanuț, Dr. Iuliu Suciu
E. Zaslo.

Protopop al Belințului, în urma
mirii consistorului, a fost chirotesit
dl Gerasim Sârb. Instalarea va
ea loc Dumineca viitoare, sub con-
cerea P. C. Sale protosinzelului
Mangra, comisar consistorial.

Noul guvernor al "Băncii Austro-
gre". Foia oficială în numărul de Săm-
ă publică decretul monarhului, prin
e fostul guvernor al acestei bănci Dr.
u Kautz, la cererea proprie, este absol-
din oficiu, și în locul lui este numit
alerul Dr. Leon Bilinski, fost ministru.

Membri noi în casa seniorilor din
na. Majestatea Sa a numit ca noul mem-
în casa seniorilor din Viena pe dnii:
tele Latour, contele Bylandt-Rheydt, fosti
istri, Carol Menger, Dr. Bilinski, guver-
nului băncii austro-ungare, Dr. Plener și
or, mare industrial.

Comisari consistoriali pentru
gerea la Sinodul eparchial au fost
niți pentru cercul Tinca dl dr.
rel Lazar, avocat în Oradea-Mare
r nu dl Teodor Lazar) și în cercul
liului dl P. Gavrillette (ear nu dr.
Pap), după-cum publicăsem alaltă-

Un prețios document despre răscoala
Horia. În archiva familiei Esterházy din
Márton, în comitatul Sopron, s'a aflat
tonică scrisă în limba germană cu pri-
la răscoala lui Horia. Această cronică
oară din temelii aserțiunile malițioase
adversarilor noștri, după care revoluția
lui Horia n'ar fi avut nici un ideal,
un moment politic. După cronică seosă
m la iveală, Horia în cererea înaintată
mandei generale din Sibiu face următo-
pretensiuni, dintre care mai ales cea
ă u arăta lămurit, că revoluția lui
ia a fost de caracter curat politic și na-
al. Ea s'a cere el: 1) Români să fie
și și socotiți ca al pînă la stat, aseme-
cu Ungurii, Secuții și Sașii. 2) Starea

de subjugare și chiar numele ei pentru ei
să înceteze, și ei să fie într-o formă mili-
tară și ear această stare să fie cu mult
mai puțin limitată, decât până acum. 3) No-
bit să abzie de toate bunurile, drepturile
și prerogativele lor, și bunurile lor să se
impartă în comun între poporul valah, să
fie puse la dispoziția și bunul plac al lor.
4) Pentru escasele lor de acum să fie am-
nesiați pe vecie. — De chestia aceasta
se ocupă pe lângă și în fruntea numărului
său de pe luna Ianuarie a c. "Transilvania",
organul "Asociațiunii".

Pretexte. Vroind să motiveze de ce
în chestia acuzărilor din "Rom Jună" n'au
răspuns somațiunilor noastre, contrații dela
Sibiu scot, ca de pîr, un pretext vroinic
numai de fostul lor director... Zic că și
"Dreptatea" din București scrisese ceva
anilor despre dl V. Mangra, ear noi n'am
răspuns.

Apoi nu i tot una. "Dreptatea" dlui
Fieva, redactată de grecul Ranetti, care
în "Moș Teacă" insultase nu de mult sfînta
noastră lege, nu-i... "România Jună".
Aceasta-i redactată de birbași ca M. Vlă-
descu, presidential Ligii, de Aurel C. Po-
povici și G. Măroianu, ale căror sentimente
pentru dl Rațiu și cauza națională nu se
pot compara cu naționalismul dlor Fieva—
Ranetti și cu sentimentul ce aceștia aveau
față de dl Mangra.

Dl Păcățian, noul director al organu-
lui dlor Rațiu Coroianu înțelege, desigur,
marea deosebire!

Consecvența! Am manifestat regretul
nostru pentru că dl Rațiu, într-o chestie pe
care nu e competent s'o judece, în afacer-
rea rentei, s'a exprimat așa fel ziarelor con-
servatoare, că scrisese sale au fost folosite
ca arme în luptele de partid de dincolo.

Consecvența a fost, că presa liberală
s'a pus să arate motivele cari l'au îndemnat
pe dl Rațiu să se amestece în luptele de
dincolo și desigur "Tribuna" nu va respun-
de nici odată celor ce s'au afirmat dincolo
cu acest privilegiu.

Intre cei mulțumiți cu soluția este și
dl Șerban, deputat guvernamental în Dietă
tot foarte incompetent și d-sa. Vorba e că
și din scrisorile dlui Șerban foile conser-
vatoare au făcut capital mare, ceea ce în-
deamnă apoi pe "Voinea Națională" (în tot
dela 28 c.) să-i facă dlui Șerban biografia
și să-i răspundă așa fel, că desigur dl de-
putat din Voila nu o să pună în fereastră
scrisorile ziarului liberal.

Îi place??

Execuția lui Horia din 1784.
Dl George Popovici, talentatul pictor.
și profesor al școlii de Belearte
din Iași, după o muncă de un an și
jumătate a terminat monumentalul
tablou istoric ce reprezintă "Execu-
ția lui Horia din 1784", tabloul ce
va fi trimis la expoziția universală
din Paris.

George Enescu, celebrul artist român,
a concertat în 10 Faur în Paris la "Châte-
let", reportând succes strălucit prin ma-
gistra executare a concertului pentru viol nă
de Beethoven (op. 61), "Le Journal" scrie
despre artistul nostru următoarele: "Enescu
e deja cunoscut publicului parisiian. De doi
ant încoace el a dezbătut de două ori cu
doză mare compozițiunile ale sale. Acuma
publicul a venit să aplaude pe violiniștii
celebru în persoana tinărului componist
atât de admirat". Ear Alfred Bruneau în
o lungă recenziune publicată în "Le Figaro",
zice următoarele: "... Am ajuns chiar la
vreme la Châtelet, pentru ca să pot auzi
pe dl George Enescu. Tinărul compositor,
care are un talent atât de remarcabil și
exceptional, a reportat premiul cel mai mare
de vioară la concursurile din urmă ale con-
servatorului. Ceea-ce, pe lângă celelalte în-
suziri ale lui înși place mai mult la el e
că el n'are nimic din "virtuositatea" obiș-
nuită. A interpretat concertul de Beethoven
ca un mare artist, cu o nobleță de stil, cu
o autoritate, cu o stăpânire a materiei și
cu o profunzitate de sentiment admirabilă,
aducându-mi aminte — comparația mi o
impune — de dl Saint-Saëns la piano. Ace-
sta e, cred cel mai mare elogiu, ce i-se
poate aduce cuiva. A fost viu aclamat.

"Vatra părăsită". Novelă din
popor de Ioan Slavici. Preț 2 franci.
De vîndut la Institutul de arte gra-
fice "Minerva", în București, strada
Regală 6.

Greva preparanștilor din Cluj con-
tinuă încă și devine par'că tot mai în-
grijitoare. La provocarea ministrului de
culte, cauza a luat asupra sa inspectorul
regesc Kozma, care însă nu poate nici el
să aplaneze conflictul dintre directorul
Orbök și tinerime. Vineria trecută pre-
paranștii greviști au denegat supunerea
chiar și senatului de direcțiune, care îi
citase la interogator; ei însă au respins
cu toții citațiunea. În urma acesteia se-
natul a luat protocol cu următoarele
rezoluțiune: "Deoarece elevii s'au de-
părțat din institut fără îngăduință, ei
sunt priviți ca eșii din institut. Cel ce
însă până azi (Vineri) la amiază se vor
prezenta inspectorului regesc, vor fi rîp-
miți earășii ca studenți". — Știrea de la
Cluj sună, că studenții au fost îndemnați
la grevă prin presiune din afară promi-
țându-li-se chiar și tîrziu gratuită
jumătate de an, dacă fac opoziție direc-
torului. Unul dintre profesorii institutului
s'a dovedit ca părtinitor al procedurii
tinerimei și la patru inși dintre greviști
li-a dat chiar și cuartir. Causa a fost
subțernută la ministrul de învățămînt.

Fostul deputat dietal, Sima Ferencz
din Senteș, în urma curentării publicate
zilele trecute de judecătoria cercului. — a
fost deținut în 23 l. c. din partea procu-
rorului regesc din Budapesta, de unde
s'a exoriat la procuratura din Solnoc.
Pricina arestării lui este, că e compromi-
tat în mai multe chestii de bani, pentru
care a fost scos și din camera deputaților.
Va să zică: din Dietă în temniță!

Țarul e omul păcii Ziarul "Daily
Telegraph" din Londra i-se comunică din
Petersburg știrea cu datul 22 Februarie:
Ministrul de războiu al Rusiei, Kuropatkin
a făcut propunere Țarului, ca Rusia să
folosească privilegiul războiului sud african
în favorul său și să ocupe Herat ul. La
aceasta Țarul Nicolae a răspuns, că în tot
decursul războiului vrea să rămână strict
neutral, neținînd seamă de simpatiile, ce
poporul rus le are pentru Buri.

Advocați bătași. O istorie ciudată se
vestește din orașul Panciova. S'a petrecut
toamnă în sala tribunalului de acolo, unde
doi advocați H. și A. nici de cum nu s'a
putut capacita unul pe altul cu paragrafi
și prin darul vorbirii, decât numai prin
palmuirii și în urmă cu picioare de scaune.
În aceste argumentațiuni reciproce însă au
fost împedcați de cel de față, căci altfel
cine știe la ce mai putea să ajungă treabă.
A urmat apoi duel, cu pistolul, dar amîn-
doi au scăpat din asta nevulnerați. Acum și
camera advocațială s'a amestecat în ches-
tie și s'î va spune și ea sentința.

Caii maghiari în Transvaal. Englezii
au cumpărat mil de cai în Ungarie, cu des-
tinație pentru Transvaal. Chiar acum s'a
încărcat un vapor în Fiume. Că ce spese
enorme au Englezii cu transportarea cailor,
se poate judeca și din faptul, că un cal
cumpărat și dus în Africa, îi costă 1592
coroane. Asta nu ar fi însă nimic. E vorba
că mergînd pe drum (32 zile pe apă) mor
o mulțime de cai, ear în Transvaal d'ase-
meni abia jumătate din transport dacă pot
fi folosiți la ceva.

Casă dărîmată. Alaltăieri, Sâmbătă, în
Kaiser Strasse din Viena s'a dărîmat de
tot o casă nouă cu trei caturi, care era
aproape gata. Catastrofa s'a întîmplat în
decursul ucrării, așa că un mare număr
de muncitori au fost răniți de moarte. Din
pricina catastrofei e împiedecată și comu-
cațiunea trenului electric.

Luccheni earășii a vîrsat sînge. Cu
data 24 l. c. se telegrafează, că ucigașul
anarchist Luccheni, care a sfîns viața în
părăsirea Regine Elisabeta și care cum se
știe, este osîndit la robie pe viață, — a co-

mis un atentat mortal asupra inspectorului
temniței. Dintr'o mare cutie de sardie
s'a făcut anume o scuiă aceluși și cu
asta a străpuns pe inspectorul temniței, ră-
nindul foarte grav. L'ar fi acis de tot,
dacă nu interveniau ceilalți păzitori. Tur-
batul anarchist a săvîrșit atentatul din pri-
cină, că inspectorul înăsprise regulamentul
penitențiarului, de când adevă alți doi robi
anarchiști au fugit de acolo mai zilele tre-
cute, și astfel își vedea acum tot mai mult
zădărnicit planul de-a scăpa și el odată
dintre zidurile închisorii. Ucigașul anarchist
numai decât a fost ferecat în lanțuri, și
în curînd din nou va fi judecat și pentru
această crimă din urmă.

Un rău presemn pentru Buri. Din
"kincses Kolozsvár" se vestește, că Ma-
ghiarii de acolo au pornit o colecție cu sco-
pul, să facă și să trimită generalului-co-
mandant Joubert al Burilor o — sabie de
onoare. Când se știe ce cobire de rău în-
semnează "sabia de onoare" din partea
Maghiarilor pe seama unui erou din lumea
străină, — numai felicită nu putem Burilor
pentru "cinstea" ce li-se prepară la Cluj.
Altfel chiar și foile patriotice își bat joc
de această atenție maghiară.

Călăul Vienei Iosif Lang se cheamă
noul călău al orașului Viena, care — după-
cum se vestește — Vineria trecută a depus
jurămîntul oficial. La acest post n'au fost
mai puțini decât 18 concurenți; și că Lang
l-a dobîndit, asta are s'o mulțumească în
primul loc figurei sale de Hercule. Noul
călău de profesie e cafegiu și totodată pre-
sident al clubului de atleți de la Simmering.
Din "bunavoință" Lang în trei multe rîn-
duri a ajutat antecesorului său la executa-
rea osîndiților, prin urmare el poate să fie
destul de priceput în noua "meserie". Intre
concurenți au mai fost de altfel un croitor
și un brutar.

Se află de vînzare o casă în Recaș,
cu 8 chilii, ear în curte (ocol) două case
separate cu 5 chilii, pivniță (podrum) bună
încă în tot Recașul nu se află așa acom-
dată și care nici odată nu conține apă; gră-
dina la casă cu pomi și cu vie și o altă
grădină afară în hotar. Deslușiri mai de-
taiate se pot căpăta în Recaș la doamna
vîduvă proprietăreasă Eufemia Stanisavle-
vici.

Rachiu bun de prune, ars de două
ori, se găsește de vînzare la dl Partenie
Draghici, în Hălmagiu (Nagy-Halmagy), cu
prețul de 50 cr. litrul. Vinde mai puțin
100 litre. Cantitatea 10 Hl. Din acestea
6 Hl. are țaria de 50 lini, ear 4 Hl. 48
linii, și așa tot mai sus.

Bibliografie. A apărut în tipografia
Ciurcu et Comp. din Brașov "Chiemarea
învățătorului" cu o "Programă specială a
oarelor pe săptămîna" de la școala cu un
învățător, de I. Bota

Se află de vînzare la librăria Ciurcu
în Brașov, la librăria archid. în Sibiu și la
autor în Cetea u. p. Tövis. Prețul 44 filer.

DENTOL

Cea mai bună și mai antiseptică
apă pentru gură.

La un pahar de apă ajunge 2
picături.

Prețul unei sticle o coroană
se capătă la

Vojtek și Weisz

prăvălie de drugherie și parfumărie
în Arad.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
Red. respons.: Ioan Russu Șirianu.

Calendarul „Bibliotecii Noastre pe anul 1900”, întocmit de dl. E. Hodoș, apărut cu un interesant cuprins. În partea literară cuprinde lucrări de Eminescu, Coșbuc, Alexandri cu portretele acestor trei mari poeți. Afară de aceasta mai publică amintiri din 1848; Avram Iancu în 1852; D'ale economiei de casă: Cum se coace pâinea bună? Apoi anecdote și haz Pe lângă partea calendaristică se află numele tuturor preoților și învățătorilor din diecesa Caransebeșului, precum și regulamentul pentru facerea examenului de calificare la Institutul pedagogic din Caransebeș. Prețul unui exemplar: 28 cr., plus porto 5 cr. A se adresa: E. Hodoș Caransebeș.

„Revista Economică”, organ pentru societăți financiare și comerciale. Apare la 10 a fiecărei luni în Sibiu sub direcția Dr. ului Coraș Diaconovici. Nrul 12 (Anul I.), din 10 Decembrie a. c. are următorul cuprins: La finea anului. — Ridicarea schontului, de I. Vătășan. — Introducerea

obligatoare a valutei de coroane. — Încheierea anuală a conturilor la bănci, de I. Vătășan. — Despre negocierea efectelor, de I. Popescu. — Jurisdicțiune: Deciziuni curiale: Transcrierea de acțiuni nominative, Bonul, Provișunea, Cambia, Prescripțiunea. — Afaceri de dare: Blanchete noue de cambii. — Agricultură: Situațiunea agricolă, Altoi grațuiți, Provișuni de viță de vie — Revista financiară: Rducerea etalonului Băncii austro ungare, Situațiunea, Notarea procentuală a efectelor în Buletinul oficial al Bursei din Viena. — Cronică: În amintirea lui Stroescu, „Pământ și națiune” Depozite de stat la bănci, Ridicarea procentului pentru depozite în Viena, Valuta nouă. — Literatură economică: „Anuarul financiar”. — Bibliografie. — Trageri la sorți. — Amortisări. — Bursa de efecte din Viena și Budapesta. — Bursa de efecte din București. — Bursa de mărfuri din Budapesta. — Inserțiuni.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Na comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorință anticipez de la mine cheltuelile de intabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4½ și 5%

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de imprumut pe imobile și moșii 220 —65

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-ut Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Calendarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim calendar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrațiuni, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. poro postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului”

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului”.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului” următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru” — pe 1900. prețul	— — — — —	cor. —.60 fl.
2.) „Amicu Poporului” — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	— — — — —	„ 1.— ”
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	— — — — —	„ 2.— ”
4.) „Judecătorile cu jurații” — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	— — — — —	„ —80 ”
5.) „Libertatea” — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Pacățianu, prețul	— — — — —	„ 2.— ”
6.) „Principiile politiceii”, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Pacățianu —prețul	— — — — —	„ 4.— ”
7.) „Caractere morale” — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	— — — — —	„ 2.50 ”
8.) „Răsboiul pentru neatârare” și „Povestea unei coroane de oțel” ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului	— — — — —	„ 1.20 ”
Pr. țul „Coroanei”	— — — — —	„ 1.60 ”
9.) „Din vremuri apuse” — de Judita Secula nasc. Truția — prețul	— — — — —	„ 1.— ”
10.) „Vieritul” — de Petru Vancu, prețul	— — — — —	„ 1.— ”
11.) „Teoria Dramel” — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	— — — — —	„ 3.60 ”
12.) „Juvenilia” — de Sextil Pușcariu. Preț:	— — — — —	„ 1.60 ”
13.) „Cuvântări bisericesti” — traduse de Ioan Genț. Preț.	— — — — —	„ 5.— ”
14.) „Pribeag” — de Ioan Iosif Sceopul, preț	— — — — —	„ 1.50 ”
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilchelm Niemandz prețul	— — — — —	„ 1.20 ”
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom” (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comande să se mai adauge de fie-care op 10 fleri spese postale.